

**นโยบายทางการแพทย์กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย :
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562**

ผศ.พชร สุขสุเมธ

สาขากฎหมาย คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สืบเนื่องจากประเทศไทยได้มีการประกาศใช้กฎหมายที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการแห่งกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งก็คือพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 อันเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยมาตรการในการจัดการต่อบรรดาข้อมูลของบุคคล (เอกชน) ซึ่งข้อมูลของบุคคลนั้นถือเป็น “ทรัพย์สิน” ที่บุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีความสามารถในการดูแล รักษา ตลอดจนมอบข้อมูลให้แก่หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีความจำเป็นในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ซึ่งในประเด็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นในต่างประเทศก็มีมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกมาตรการในการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ คือ Health Insurance Portability and Accountability Act of 1996 หรือ HIPAA ซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานทางกฎหมายที่แต่ละรัฐของสหรัฐอเมริกาต้องถือปฏิบัติร่วมกันในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล (The Privacy Rule standards) ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางด้านสุขภาพของคนไข้ หรือ การที่ต้องมีการแจ้งคำรักษาพยาบาลให้คนไข้ทราบ ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นมาตรการที่เป็นประโยชน์และมีผลใช้บังคับกับประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น มิได้มีผลผูกพันต่อประเทศไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจาก HIPAA มีฐานะเป็นกฎหมายภายใน (Domestic Law) ของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งไม่มีสภาพบังคับต่อประเทศไทยกรณีดังนี้เช่นเดียวกับการที่ประเทศในเครือสหภาพยุโรปมีการทำความตกลงว่าด้วยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการคุ้มครองข้อมูล General Data Protection Regulation หรือ GDPR ซึ่งมีผลผูกพันโดยตรงกับนานาประเทศที่เข้าเป็นภาคีในความตกลงดังกล่าว ซึ่งแม้ประเทศไทยจะได้เข้าเป็นภาคีดังกล่าว หากแต่ในทางกฎหมายแล้วประเทศไทยได้นำสาระสำคัญของความตกลงดังกล่าวมาเป็นบรรทัดฐานในการออกกฎหมายฉบับนี้เป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยสมควรจะมีกฎหมายที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 (ประกาศเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2562)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกอบด้วย

1.พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 หรือกฎหมายฉบับนี้ ใช้บังคับกับบรรดาบุคคลที่มีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศไทย

หมายความว่า โดยทางนิติศาสตร์ กฎหมายที่ออกมาโดยรัฐ ถือว่าเป็นข้อปฏิบัติที่มีผลบังคับโดยตรงต่อบุคคลซึ่งบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย ดังนั้นหากบุคคลใดเป็นผู้มีสัญชาติไทย บุคคลนั้นมีความผูกพันหรือจุดเกาะเกี่ยวที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประเทศไทยได้บัญญัติขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาคำว่า “บุคคล” แล้วนอกจากจะหมายความว่าบุคคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล นักวิจัยด้านการแพทย์แล้ว ยัง

หมายความว่ารวมถึงบรรดาคนไข้ที่ได้รับการวินิจฉัยอาการ หรือรักษาอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ กับโรงพยาบาล สถานีนอนมัย คลินิกหรือสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้รักษาคนไข้โดยถูกต้องตามกฎหมายที่บุคคลกรทางแพทย์สังกัดอยู่ด้วย และโดยปกติในขั้นตอนของการรักษาคนไข้จะมีกระบวนการทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอบถามข้อมูลของคนไข้ ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ หรือประวัติการรักษาที่เคยผ่านมา ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนเป็นการสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยโรคและการรักษาคนไข้ได้อย่างมีประสิทธิภาพของแพทย์ ซึ่งก่อนจะมีกฎหมายฉบับนี้ การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว บุคลากรทางการแพทย์สามารถทำการสอบถาม (ซักประวัติ) คนไข้ได้โดยปกติและถือเป็นแนวปฏิบัติที่ได้รับยอมรับให้สามารถทำได้โดยคล่อง หากแต่เมื่อกฎหมายฉบับนี้ได้ประกาศใช้ บรรดาการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้จะเข้าสู่เงื่อนไขที่โรงพยาบาลแพทย์จำต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

จากข้อความข้างต้น เป็นกรณีที่แสดงให้เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ถือว่าข้อมูลของคนไข้ ถือเป็น “ข้อมูลส่วนบุคคล” ที่คนไข้มีสิทธิโดยชอบในการหวงกั้นมิให้หน่วยงานหรือบุคคลใดสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ดังนั้นการที่บุคลากรทางการแพทย์จะเข้าถึงข้อมูลของคนไข้ได้นั้น จำต้องพิจารณาเงื่อนไขดังจะกล่าวถัดไป

1. การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ต้องได้รับความยินยอม

กล่าวคือ การปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ของบุคคล จำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลดังกล่าวต้องได้ให้ความยินยอมต่อการเข้าถึงข้อมูลประกอบด้วยเป็นสำคัญ ซึ่งเมื่อพิจารณาในมุมมองทางการแพทย์ต่อการเข้าถึงข้อมูล หมายความว่าบุคลากรทางการแพทย์จะมีฐานะในทางกฎหมาย (นิติฐานะ) ตามกฎหมายฉบับนี้เป็นผู้เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เรียกว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” และคนไข้จะมีฐานะเป็น “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล” (บทนิยามศัพท์) และรูปแบบในการให้ความยินยอมโดยชอบด้วยกฎหมายคือคนไข้ต้องให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์ต้องแจ้งคนไข้ให้ทราบถึงเหตุผล วัตถุประสงค์ของการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้เพื่อให้คนไข้ให้ความยินยอม (มาตรา 19 วรรค 3) โดยอาจแจ้งให้คนไข้ทราบก่อนหรือขณะที่ทำการสอบถามข้อมูลของคนไข้ก็ได้ แต่ทั้งนี้ความยินยอมที่คนไข้จะให้แก่บุคลากรทางการแพทย์นั้นต้องเป็นความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 19 วรรค 2)

สำหรับกรณีที่คนไข้เป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถจะให้ความยินยอมได้ด้วยตนเอง เช่นเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถ กรณีนี้ความยินยอมในการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้ จะต้องดำเนินการโดยผู้ที่มีอำนาจในการปกครอง เช่น กรณีผู้เยาว์ ผู้ที่ให้ความยินยอมได้แก่ผู้ที่มีอำนาจในการปกครองผู้เยาว์ อาทิ บิดา หรือ มารดา หรือกรณีบิดาและมารดาของผู้เยาว์ถึงแก่กรรม ผู้ที่ปกครองผู้เยาว์ก็สามารถให้ความยินยอมได้ หรือหากคนไข้เป็นคนไร้ความสามารถ ความยินยอมในการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้ต้องผ่านความยินยอมจากผู้อนุบาล หรือกรณีคนไข้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ความยินยอมในการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้ต้องผ่านความยินยอมจากผู้พิทักษ์ (มาตรา 20)

อย่างไรก็ตาม คนไข้ที่ได้ให้ความยินยอมในการเข้าถึงข้อมูลหรือผู้ใช้อำนาจปกครองได้ให้ความยินยอมแล้ว คนไข้หรือผู้ใช้อำนาจปกครองก็ยังคงมีสิทธิในการขอเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนการขอสำเนาข้อมูลดังกล่าวจากบุคลากรทางการแพทย์ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวยังคงเป็นสิทธิที่บุคคลในฐานะ

เจ้าของข้อมูลสามารถเข้าถึงและตรวจสอบการใช้ เก็บ รักษาข้อมูลของบุคลากรทางการแพทย์ตามมาตราการของกฎหมายที่ให้บัญญัติไว้ (มาตรา 30)

แต่อย่างไรก็ตาม หากเกิดกรณีที่คนไข้ไม่ให้ความยินยอมให้บุคลากรทางการแพทย์เข้าถึงข้อมูลไม่ว่าจะอาศัยเหตุปัจจัยใด ๆ ก็ตาม กรณีดังนี้ กฎหมายได้กำหนดแนวทางในการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้ไว้ในประเด็นของ “ข้อยกเว้นหลักความยินยอม”

2. ข้อยกเว้นหลักความยินยอม

จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลจะถือเป็นสิทธิที่บุคคลย่อมหวงกันมิให้บุคคลอื่นหรือหน่วยงานใด ๆ เข้าถึงได้ หากแต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการดูแล รักษาทางการแพทย์ กรณีดังนี้กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติให้บุคลากรทางการแพทย์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ แม้ว่าคนไข้จะไม่ยินยอมก็ตาม (มาตรา 24 , มาตรา 25)

หมายความว่า กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่บุคลากรทางการแพทย์ในการเข้าถึงบรรดาข้อมูลของคนไข้ โดยสาระสำคัญของข้อมูลดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการวินิจฉัยอาการของคนไข้เป็นสำคัญ ซึ่งได้แก่ข้อมูลที่เป็นการบ่งชี้ตัวบุคคลเท่านั้น แต่บรรดาข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งในทางกฎหมายเรียกว่า “ข้อมูลละเอียดอ่อน” หรือข้อมูลที่มีใช้ในการบ่งชี้ตัวบุคคล เช่น ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพหรือพฤติกรรมทางเพศที่นั้น บุคลากรทางการแพทย์ไม่สามารถเข้าถึงได้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามหากข้อมูลข้อมูลละเอียดอ่อนดังกล่าวเป็นเงื่อนไขในการวินิจฉัยอาการของคนไข้ กรณีดังนี้บุคลากรทางการแพทย์ยังคงเข้าถึงข้อมูลจากคนไข้ได้แม้ว่าคนไข้จะมีได้ให้ความยินยอมก็ตาม (มาตรา 26)

3. มาตรการในการใช้และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับข้อมูลแล้ว ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดูแล รักษาตลอดจนใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เป็นไปตามความมุ่งหมายในการเข้าถึงข้อมูลที่แจ้งให้เจ้าของข้อมูลได้ให้ความยินยอมมาแต่ต้น (มาตรา 37) ดังนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้หรือเผยแพร่ที่ผิดไปจากเหตุผลวัตถุประสงค์ที่แจ้งแก่เจ้าของข้อมูลมิได้ (มาตรา 27) เว้นเสียแต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เข้าหลักข้อยกเว้นความยินยอม (มาตรา 24 , มาตรา 26) มาก่อนแล้ว

ในกรณีการรับ ดูแล ใช้ เผยแพร่ข้อมูลทางการแพทย์ที่ได้รับจากคนไข้ก็เช่นเดียวกัน คือเมื่อบุคลากรทางการแพทย์ได้รับข้อมูลจากคนไข้ทั้งประเภทข้อมูลที่คนไข้ให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรและข้อมูลที่ไม่ต้องได้รับความยินยอมจากคนไข้ (กรณีข้อมูลละเอียดอ่อน) แล้ว ข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อมูลที่บุคลากรทางการแพทย์มีความชอบธรรมในทางกฎหมายที่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้และเปิดเผยได้ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ทางการแพทย์ ประโยชน์ของคนไข้เป็นสำคัญและต้องทำการบันทึกการใช้ เผยแพร่ด้วย (มาตรา 39)

4. สิทธิของเจ้าของข้อมูล

แม้เจ้าของข้อมูลจะได้ให้ความยินยอมแก่ผู้ควบคุมข้อมูลในการเข้าถึง เก็บ รักษา ใช้ เผยแพร่ข้อมูลแล้ว แต่ก็มีได้หมายความว่าเจ้าของข้อมูลจะหมดไปซึ่งสิทธิในการตรวจสอบการใช้ข้อมูลดังกล่าวจากผู้ควบคุม

ข้อมูลแต่อย่างใด หมายความว่าเจ้าของข้อมูลยังคงมีสิทธิในที่จะเรียกให้ผู้ควบคุมข้อมูลนำส่งหลักฐานการเก็บข้อมูลดังกล่าวได้ ซึ่งก็คือ ผู้ควบคุมยังคงมีหน้าที่ในการนำส่ง “สำเนาข้อมูลส่วนบุคคล” ให้แก่เจ้าของข้อมูล

หมายความว่า เมื่อโรงพยาบาลได้เก็บข้อมูลจากคนไข้เพื่อประกอบการวินิจฉัยโรคแล้ว โรงพยาบาลก็มีหน้าที่ในการแจ้งช่องทาง รูปแบบในการให้คนไข้สามารถตรวจสอบข้อมูลที่โรงพยาบาลได้จัดเก็บไว้ (มาตรา 30)

หมายเหตุ

(ก) สำเนาข้อมูลส่วนบุคคล เป็น “สิทธิ” ที่เจ้าของข้อมูลจะขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลนำส่งหรือไม่ก็ได้ เพราะกฎหมายกำหนดเป็น “สิทธิ” มิใช่ “หน้าที่” ที่ผู้ควบคุมข้อมูลต้องดำเนินการนำส่งแก่เจ้าของข้อมูลทุกกรณีไป

(ข) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถนำข้อมูลส่วนบุคคลมาจัดเก็บไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกในการให้เจ้าของข้อมูลตรวจสอบได้ (มาตรา 31)

5. หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล

กฎหมายฉบับนี้ กำหนดโดยเคร่งครัดให้ผู้ควบคุมข้อมูลมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้ควบคุมข้อมูลต้องรักษาความปลอดภัยมิให้มีการกระทำการใด ๆ อันเป็นการล่วงล้ำหรือการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนการป้องกันการสูญหายของข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 37) ซึ่งในกรณีโรงพยาบาลก็เช่นเดียวกัน คือ โรงพยาบาลต้องมีมาตรการในการดูแล รักษาข้อมูลของคนไข้อย่างเข้มงวด รัดกุมเพียงพอที่จะทำให้ไม่มีการรั่วไหลข้อมูลออกไปและเป็นทางเสียหายแก่คนไข้ โดยมาตรการในการดูแลนั้นมีทั้งมาตรการที่ทางโรงพยาบาลเป็นผู้ออกแบบรูปแบบการควบคุมและมาตรการที่มาจากประกาศที่จะออกมาภายหลังเมื่อกฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้ทั้งฉบับ (ปัจจุบันกฎหมายฉบับนี้ยังมีได้ประกาศใช้ทั้งฉบับ)

6. แนวทางการจัดเก็บ รักษา ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

เนื่องด้วยข้อมูลเป็นสิทธิของเจ้าของข้อมูลที่จะให้หรือไม่ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูล ดังนั้น หากเจ้าของข้อมูลได้ให้ความยินยอมแก่ผู้ควบคุมข้อมูลในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลที่มีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับนี้ก็คือ ผู้ควบคุมข้อมูลต้องเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวอย่างดีที่สุด ซึ่งก็คือ การเก็บรักษาข้อมูลไว้โดยห้ามมิให้มีการเผยแพร่ข้อมูลโดยผิดไปจากความมุ่งหมายที่ขอข้อมูลจากเจ้าของข้อมูลมาแต่ต้น อีกทั้งผู้ควบคุมข้อมูลต้องแจ้งเหตุและผลของการเก็บข้อมูลแก่เจ้าของข้อมูลด้วย (มาตรา 23)

ซึ่งในกรณีนี้ โรงพยาบาลในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สามารถมอบหมายให้บุคลากรในกำกับดูแลของตนทำหน้าที่ในการเก็บ รวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับจากคนไข้ได้ โดยสถานะของผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในส่วนนี้ถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกฎหมายฉบับนี้ โดยผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวจะมีฐานะเป็น “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” (มาตรา 40) ซึ่งจะทำหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในข้อมูลที่คนไข้ได้มอบแก่โรงพยาบาล

7. ความรับผิดชอบตามกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ นอกจากจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่แล้ว ยังได้กำหนดมาตรการในการลงโทษ ต่อการกระทำที่เป็นทางทำให้ข้อมูลของเจ้าของข้อมูลเสื่อมเสียอันเกิดจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย ที่มาจากผู้ควบคุมและผู้ประมวลผลข้อมูลด้วย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เจ้าของข้อมูล ได้แก่ เจ้าของข้อมูล เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังหรือได้รับความอับอาย ซึ่งมีโทษทั้งการชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน และโทษทางอาญาซึ่งก็คือการจำคุกด้วย (มาตรา 79)

ดังนั้น เมื่อโรงพยาบาลได้รับข้อมูลจากคนไข้แล้ว มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่โรงพยาบาล ตลอดจน บุคลากรทางการแพทย์ต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดูแล รักษาและใช้ข้อมูลของคนไข้ให้ตรงตาม ความมุ่งหมายของการเข้าถึงข้อมูลของคนไข้อย่างเคร่งครัด เพราะโทษที่อาจเกิดมีขึ้นนั้นมีความรุนแรงเป็น อย่างมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นกรณีที่แสดงให้เห็นว่าข้อมูลส่วนบุคคล ถือเป็นทรัพย์สินที่บุคคลที่เป็นเข้า ของมีสิทธิและอำนาจในการดูแล รักษาตลอดจนการให้ความยินยอมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ (เช่น โรงพยาบาล) และบุคคลทางการแพทย์ในการเข้าถึง เข้าใช้ จัดเก็บ ดูแล รักษาและเผยแพร่โดยอยู่บนพื้นฐานของความ จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยอาการของคนไข้เป็นสำคัญ ซึ่งสิทธิทั้งหลายทั้งปวงล้วนปรากฏใน พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ซึ่งถือเป็นมาตรฐานในการเข้าถึงข้อมูลที่มีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง

อ้างอิง : พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

บทนิยามศัพท์

“บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดา

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอ านาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 19 วรรค 2

การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดย สภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้

มาตรา 19 วรรค 3

ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้ง วัตถุประสงค์ ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้น ต้องแยกส่วนออก จากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่ เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามแบบและข้อความที่ คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

มาตรา 20

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา 27 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีการให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช้การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย

(2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถโดยอนุโลม

มาตรา 24

ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

มาตรา 25

ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่ (2) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26

มาตรา 26

ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใด ซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

มาตรา 27

ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้ ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้น ไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 หรือมาตรา 26

มาตรา 30

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคล ที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มา ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

มาตรา 31

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งาน โดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ท างานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ

มาตรา 37

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอ านาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวน มาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 39

ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการเพื่อให้เจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถ ตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา 79

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 โดยประการที่น่าจะทำให้ ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ